نام :	**اداره کل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان** **اداره آموزش و پرورش شهرستان زابل** **دبیرستان دوره دوم ریحانه**	**روز: شنبه** **تاریخ: 1402/10/09** **زمان:80 دقیقه**	**مهر آموزشگاه**
نام خانوادگی:			
آزمون علوم و فنون ادبی دوازدهم نوبت اول	**تصحیح:**	**نمره با عدد:**	**نمره با حروف:**

ردیف	پرسش ها	بارم
	تاریخ ادبیات(2 نمره)	
	1)جاهای خالی را با واژه های مناسب کامل کنید.	0/5
	الف(ادیب الممالک فراهانی بیشتر در قالب .....طبع آزمایی می کرد.	
	ب (ملک الشعرای بهار با زبان .....ودر سبک خراسانی شعر می سرود.	1
	2)هر یک از موارد گروه «الف »مربوط به کدام یک از شخصیتهای گروه «ب» است؟	
	الف) ب)	
	الف)این شاعر در سرودن شعرهایش تحت تاثیر شاعران گذشته به ویژه سعدی ومسعود سعد بود. « نسیم شمال » « صبای کاشانی »	
	ب)از پیشگامان نثرجدید فارسی است ودر استانبول روزنامه سروش را منتشر کرد « دهخدا » « فرخی یزدی »	
	ج)اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت . « میرزا آقا تبریزی »	
	د)پرچم دار بازگشت ادبی وشاخص ترین شاعر این دوره است.	0/5
	3) چرا در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های تاریخی بود ؟	
	سبک شناسی2نمره)	
	4-سروده زیر را بخوانید ویک ویژگی ادبی ویک ویژگی فکری آن را بنویسید.	0/5
	از مُلک ادب حکم گزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند	
	آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند	
	داغ است دل لاله ونیلی است بر سرو کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند	
	5 -هر یک ازویژگیهای زیر مربوط به کدام یک از قلمروهای سه گانه نثر دوره بیداری (مشروطه) است؟	0/75
	الف)رهایی از قیدوبندهای نثرمصنوع وفنی ب)استفاده کمتر از ترکیبهای عربی نا آشنا	
	ج) کاربرد راوی سوم شخص در صحنه های داستان	
	6-درستی ونادرستی هریک از عبارتهای زیر را مشخص کنید .	/75
	الف)در عصربیداری در ساختار وترکیب دستوری سخن ،جمله هایی که با طبیعت زبان هم آهنگ تر باشد ،به کار نمی رفت.	
	ب)در عصر مشروطه نگرش شاعران ونویسندگان نسبت به جهان درون تغییر یافت.	
	ج)شاعرانی که بیشتر به زبان عادی شعر می گفتند به آرایه های بیانی وبدیعی وسنت های ادبی کمتر پای بند بودند.	

www.kanoon.ir

	موسیقی شعر(6نمره) 7) برای بیت زیر کدام وزن ترجیح دارد ؟چرا؟ «تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف نیست که از دیده چه ها رفت الف(مستفعل مستفعل مستفعل مستف ب(مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن	0/75
	8)تقطیع نمونه های زیر به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد نوع آن را بنویسید. الف(آزادی فکر)(--**u-uu**) ب(جادویی)-**U**-	1
	9) واژه «ملال آور»را یک بار باحذف همزه ویک بار بدون حذف همزه تقطیع هجایی کنید.	1
	10)نشانه های هجایی بیت زیر را به دو صورت دسته بندی کنید .پس از تعیین پایه های آوایی وزن آن را بنویسید. لبخند تو خلاصه خوبی هاست لختی بخند خنده گل زیبا است	2
	11)پس از تقطیع هجایی بیت زیر اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را بنویسید. هر کسی کو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش	1/25
	زیبایی شناسی(6 نمره) 12)باتوجه به بیت «همچو فرهاد بُوَد کوهکنی پیشه ما کوه ما سینهٔ ما ناخن ما تیشهٔ ما »به پرسش ها پاسخ دهید . الف)در این بیت بین چه واژه هایی مراعات نظیر به کار رفته است ؟ ب)تلمیح به کار رفته در این بیت را مشخص کنید وتوضیح دهید.	1
	13)کاربرد کدام آرایه در شعر زیر آگاهی شاعراز موضوعات مختلف را نشان می دهد ؟آرایه را مشخص کنید. چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت « شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت »	0/5
	14)آرایه تناقض را در بیت ها مشخص کنید. الف)زکوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چرا غ دل بر افروزی ب)عجب مدار که عین درد خاموشم که درد یار پری چهره عین درمان است	1
	15)لف ونشر را در نمونه ها زیر بیابید ونوع آ ن را مشخص کنید. الف)فرو رفت وبر رفت روز نبرد به ماهی نم خون وبرماه گَرد ب)با آنکه جیب وجام من از مال ومی تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	2/5
	16)در عبارت زیر آرایه تضاد را مشخص کنید. الف) من به نظر قطره به معنی یمم ب)برود از دل من ، وز دل من آن نرود	
	17توضیح داده شده مربوط به چه آرایه ای است؟ الف)در سخن دو یا چند لفظ بیاورند سپس دو یا چند لفظ دیگر ذکر کنند که هر کدام از اینها به یکی از آن لفظ ها مربوط شود. ب)آوردن آیه ،حدیث ،مصراع ،بیت یا سخنی از کسی در شعر یا سخن خود.	0/5 0/5
	نقد و تحلیل نظم و نثر(4 نمره) 18)متن زیر از کتاب «چرند وپرند»علامه دهخدا از نویسندگان معروف سبک بیداری است.پس از خواندن متن به پرسش ها پاسخ دهید	1

www-kanoon-ir

	«من چه کار دارم که بگویم انجمن ها واجتماعات مشروعه را هرکس جلوگیری بکند معنیش این است که مجلس شورا باید تعطیل شود .مگر پشت گوشم داغ لازم دارد که بردارم بنویسم علت تکمیل نکردن عده وکلای مجلس این است که مبادا خدای نکرده چهارتا آدم بی غرض داخل مجلس بشودوپارتی بی غرضها قوت بگیرد » الف)دو ویزگی زبانی متن رابنویسید . ب) شیوه بیان نوشته چگونه است؟	0/5
	19)شعر زیر را در سطح قلمرو فکری بررسی کنید.(دو مورد) از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند افسوس که افسانه سرایان همه خفتند اندوه که اندوه گساران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند خون بار بهار از مژه در فرقت اجابت کز پیش تو چون ابر بهاران همه رفتند	
	20با توجه به قصیده «فرخی یزدی » به سوالات توضیح دهید. هرگز دلم برای کم وبیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش وکم نداشت در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که صاحب قلم نداشت الف (دو	
	الف) دوویزگی فکری دو ویزگی زبانی این سروده را بنویسید.	1
	ب) چهار آرایه :«مجاز ،کنایه ،تشبیه وتکرار »را مشخص کنید.	1
	ج) بیت اول را تقطیع کنید وفقط وزن آن را بنویسید.	0/5

www-kanoon.ir

۱) الف) قصیده ب) زبان حماسی

۲) الف) فرخی یزدی ب) علی اکبر دهخدا ج) میرزا آقا تبریزی د) صبا کاشانی

۳) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان های تاریخی بود چرا که از سویی نوعی باستان گرایی و روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته میان آنها حاکم بود و از سوی دیگر به دلیل سیاست های رایج در جامعه، نگارش رمان های تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با کارهایی مثل روزنامه نویسی یا رمان های سیاسی، دردسر کمتری داشت.

۴) وتر کمان ادبی ← آرایه های ادبی بکار رفته = ۲ بار سنجیدن: کنایه از آماده شدن
داغ استعاره از سیاهی وسط گل لاله — هزاران استعاره از آزادی خواهان - حسن تعلیل بیت ۳
(ذکر یک مورد کافیست)

وتر فکری ← شعر در یک فضای غم گرایانه سروده شده است. به اعتماد شاعر، انسانهای خوب رسالتشان همه از دنیا رفتند و ایران خالی از آزادگان شده.
(مضمون را برسانید نمره تعلق می گیرد)

۵) الف) قلمروی ادبی ب) قلمرو زبانی ج) قلمروی ادبی

۶) الف) غ (به کار می رفت) ب) غ (نسبت به جهان بیرون) ج) ص

۷) گزینه الف ارجحیت دارد؛ زیرا در تعیین مرزپایه ها و نیز دسته بندی هجاها نظم همان بر ناهمان ترجیح دارد.

۸) الف) اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند (ی)
ب) اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند (و)

۹) حذف همزه ← مُ / لا / لا / وُر — بدون حذف همزه ← مُ / لا / ل / آ / وُر

www.kanoon.ir
Scanned with CamScanner

۱۰)

لَب	خُت	دِ	تُ	خُ	زِ	مِ	یِ	خو	بی	ها	ست								
—	—	∪	لا	∪	—	∪	∪	—	—	لا									
لَخ	لی	بَ	خت	د	خُد	دِ	یَ	گُل	زی	باست									
—	—	∪	—	∪	—	∪	∪	—	—	لا									

مفعول فاعلات مفاعیلن یا مستفعلن مفاعلن مفعولن

۱۱)

گَر	گُل	سی	گو	دو	ر	مان	دز	ص	ل	خیش									
—	∪	—	—	—	∪	—	—	—	∪	— لا									
با	ز	جو	گَید	رو	ز	گا	ر	وص	ل	خیش									
—	∪	—	—	—	∪	—	لا	—	∪	— لا									

حذف همزه

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

وزن ← فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

مصراع اول ـ هجای هشتم ← اختیار زبانی حذف همزه

مصراع دوم ـ هجای هشتم ← اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه ـ کسره اضافه پایان کلمه

۱۲) مراعات نظیر { فرهاد ـ کوهکن ـ کوه ـ تیشه } ـ تلمیح به داستان شیرین و فرهاد

۱۳) آرایه تضمین ← تضمین به آیه (جنات تجری تحتها الانهار)

۱۴) الف) آرایه تناقض در مصرع دوم ـ باد چراغ را خاموش می‌کند اما در بیت شاعر از باد می‌خواهد که چراغ دل را روشن کند.

ب) آرایه تناقض در مصرع دوم ـ عین درمان بودن درد

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

۱۵) الف) فرو رفت (الف ۱) بر رفت (الف ۲) (الف و نثر مرتب)
نم خون (نثر ۱) ماه گرد (نثر ۲)

ب) جیب (الف ۱) جام (الف ۲) (الف و نثر مرتب)
مال (نثر ۱) می (نثر ۲)

۱۶) الف) قطره ≠ یم (دریا) ب) برود ≠ نرود

۱۷) الف) لف و نشر ب) تضمین

۱۸) الف) نثر او ساده و عامیانه و قابل فهم است. از عبارتهای طولانی و اطناب پرهیز شده است - لغات فرانسوی و انگلیسی و... به نثر فارسی وارد شده است
ب) شیوه بیان او ساده و قابل فهم و هنرآمیز سیاسی - اجتماعی است.

۱۹) شهر ملک الشعرای بهار در یک فضای غم گرفته سروده شده و به اعتقاد او انسانهای خوب و شایسته از دنیا رفتند و ایران خالی از افراد لایق شده است. شاعر در نبود همراهان خود احساس تنهایی و ناامیدی می کند و راه رهایی را در ترک دنیا می داند.
شاعر خود را گرفتار و تنها در دنیا می داند و تنها راه نجاتش را رفتن از دنیا می داند.

۲۰) الف) دیرآشنا یکری ۱ ← ترک تعلقات دنیا موجب آسایش است
دیرآشنا یکری ۲ ← مقام بلند نویسندگان و شاعران و اهالی اندیشه و اهمیت آنها در حفظ یک ملت
دیرآشنا زبانی ۱ ← بیان ساده و روان که در آن افتد به شکل قند
دیرآشنا زبانها ۲ ← سادگی و روانی زبان - شعر این دوره برای آگاه سازی مردم و مناسب با زبان عامیانه مردم و برگرفته از شرایط اجتماعی

ب) مجاز ← دل مجاز از عقل و وجود - علم مجاز از اندیشه
تشبیه ← دفتر زمانه (اضافه تشبیهی)
کنایه ← کم و بیش کنایه از اوضاع زندگی
اضافات از قلم کنایه از فراموش شدن
تکرار ← واژه غم

گ	گر	ز	د	لم	ک	ی	را	ب	ن	د	ا	ر	آ	ی	ن	ا	ن
∪	—	∪	—	—	∪	—	∪	∪	∪	—	∪	—	—	∪	—	∪	—
ک	غ	م	ک	ر	ا	ب	ن	د	ا	ر	ت						
∪	—	∪	—	∪	∪	—	∪	∪	—	∪	—						

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

ن	ن	ا	د	ا	ش	ت	غ	م	ش	ب	ی	م	ا	ن	ن	ا	د
∪	—	∪	—	∪	—	∪	—	—	∪	—	∪	—	∪	—	∪	—	∪
ن	ن	ا	د	ا	ش	ت	غ	م	ش	ب	ی	م	ا	ن	ن	ا	د
∪	—	∪	—	∪	—	∪	—	—	∪	—	∪	—	∪	—	∪	—	∪

اختیار شاعری
حذف تنفس گرفتن صوت کوتاه

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل

Scanned with CamScanner